

Rafał R. Wasilewski, dr nauk prawnych, radca prawny, założyciel kancelarii Kancelaria Radcy Prawnego dr Rafał R. Wasilewski. Zajmuje się prawem gospodarczym publicznym i prywatnym (w tym prawem konkurencji, prawem konsumenckim oraz prawem zamówień publicznych), a także prawem proceduralnym. Autor publikacji z zakresu prawa gospodarczego i proceduralnego. Członek stowarzyszeń naukowych Stowarzyszenie Prawa Konkurencji, ASCOLA, ADJURIS oraz International Association of Consumer Law; ORCID: 0000-0003-1004-8975.

ARTYKUŁY

Zażalenie poziome
przed sądem rejonowym
jako sądem I instancji –
wnioski *de lege lata*
oraz postulaty *de lege*
ferenda na temat kosztów
zastępstwa procesowego

Rafał R. Wasilewski

1. Wprowadzenie

W postępowaniu cywilnym strona może być reprezentowana przez pełnomocnika procesowego, w szczególności będącego radcą prawnym albo adwokatem. Zastępstwo procesowe, o ile nie wiąże się z ustanowieniem pełnomocnika z urzędu, powoduje konieczność pokrycia przez stronę wynagrodzenia wybranego samodzielnie przez stronę pełnomocnika. Co jednak istotne, w przypadku wygranej w procesie strona może – co do zasady – liczyć na zwrot poniesionych kosztów procesu, których elementem składowym jest w szczególności wynagrodzenie adwokata albo radcy prawnego, zgodnie z odrębnymi przepisami¹. Niniejszy artykuł, oparty w zasadniczej mierze na metodzie dogmatyczno-prawnej, zmierza do wykazania, że obecnie obowiązujące przepisy prawne nie określają *expressis verbis* wysokości stawek minimalnych ani opłat za czynności profesjonalnych pełnomocników za zastępstwo procesowe w procesie cywilnym w przypadku zażalenia do innego składu sądu I instancji (tzw. zażalenie poziome), zarówno w przypadku pełnomocników z wyboru, jak i ustanowionych z urzędu. Jednocześnie podniesiony został postulat *de lege ferenda* co do konieczności wprowadzenia stosownych zmian.

---

1 Zob. art. 98 § 3 oraz art. 99 k.p.c.

2. Zarys problematyki rozpoznawania zażalenia przez inny skład sądu I instancji

---

Tytułem wprowadzenia i ukazania, jakie jest tło analizowanego zagadnienia wysokości kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym przed innym składem sądu I instancji, warto jest zwięźle przedstawić genezę wprowadzenia tej instytucji prawnej oraz zaakcentować istotne zmiany w strukturze postępowania zażaleniowego².

Instytucja zażalenia poziomego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym zawarta w art. 394^{1a} k.p.c. została wprowadzona relatywnie niedawno, ponieważ zmiany weszły w życie 7 listopada 2019 r.³ Zażalenie w procesie cywilnym na etapie postępowania przed sądem I instancji pozostawało co do zasady dewolutywnym⁴ środkiem zaskarżenia, gdyż podlegało rozpoznaniu przez sąd wyższy hierarchicznie (sąd II instancji⁵ albo nawet Sąd Najwyższy⁶). Jak wskazano, 7 listopada 2019 r. w postępowaniu cywilnym doszło do zmian, które istotnie zmodyfikowały charakter zażalenia w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Przede wszystkim wprowadzono analizowaną instytucję zażalenia poziomego (art. 394^{1a} k.p.c.), która ograniczyła katalog orzeczeń oraz zarządzeń sądu I instancji podlegających zaskarżeniu w drodze zażalenia do sądu II instancji (art. 394 k.p.c.)⁷. Oznacza to, że w przypad-

---

2 Szerzej o zażaleniu do innego składu sądu I instancji zob. K. Drozdowicz, *Zażalenie do innego składu sądu I instancji w postępowaniu rozpoznawczym*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego” 2020, z. 111, s. 58–68.

3 Przepis art. 391^{1a} k.p.c. został wprowadzony ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1469); dalej: ustawa zmieniająca.

4 Pamiętać jednak należy, że dewolutywność w przypadku zażalenia ma charakter względny (art. 395 § 2 k.p.c.).

5 Zob. art. 394 k.p.c. w brzmieniu sprzed 7 listopada 2019 r.

6 Zob. art. 394¹ k.p.c.

7 Odnotać należy, że w tym samym czasie ustawodawca wprowadził zmiany w zakresie postępowania zabezpieczającego oraz egzekucyjnego. Upřednio art. 741 k.p.c. stanowił jedynie o tym, że na postanowienie w przedmiocie zażalenia przysługuje zażalenie, a wprowadzony 741 § 2 k.p.c. doprecyzował, że zażalenie podlega rozpoznaniu przez sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, jednak w składzie trzech sędziów. Analogicznych zmian dokonano w postępowaniu egzekucyjnym (zob. art. 767⁴ k.p.c. i wprowadzony art. 767⁴ § 1¹ k.p.c.). W konsekwencji także w postępowaniach zabezpieczającym i egzekucyjnym zażalenia obecnie są rozpoznawane przez inny skład sądu I instancji. Na marginesie jedynie należy wspomnieć, że obecnie, wbrew wyżej wymienionym przepisom, zażalenie rozpoznaje zasadniczo skład jednoosobowy (art. 15zszs¹ § 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r.

kach określonych w art. 3941a § 1 k.p.c. zażalenie nie jest rozpoznawane – jak uprzednio – przez sąd II instancji, lecz co do zasady⁸ przez inny skład sądu I instancji. Zważywszy na fakt, że przed wprowadzeniem analizowanej instytucji zażalenie rozpoznawał sąd II instancji, musiało ono podlegać rozpoznaniu przez sąd okręgowy (gdy sądem I instancji był sąd rejonowy) albo sąd apelacyjny (gdy sądem I instancji był sąd okręgowy)⁹, wyjątkowo zaś przez Sąd Najwyższy¹⁰. Tymczasem, stosownie do stanu po wejściu w życie ustawy zmieniającej, zażalenie poziome na podstawie art. 3941a k.p.c. od orzeczenia sądu rejonowego jako sądu I instancji jest rozpoznawane co do zasady właśnie przez sąd rejonowy. W konsekwencji sądy rejonowe stały się funkcjonalnie właściwe do rozpoznawania zażaleń poziomych.

Nawiązując do analizowanej w artykule problematyki kosztów zastępstwa procesowego, trzeba zwrócić uwagę, że wprowadzając przedstawione powyżej zmiany, ustawodawca nie poddał refleksji konsekwencji finansowych dla stron postępowań sądowych, ani nie analizował wpływu wprowadzanych zmian na regulacje dotyczące kosztów procesu oraz stawek minimalnych wynagrodzenia pełnomocników z wyboru czy opłat za czynności pełnomocników ustanowionych z urzędu. W projekcie ustawy zmieniającej¹¹ wyjaśniono jedynie, że zażalenie poziome ma dotyczyć kwestii incydentalnych, co będzie sprzyjało rozgraniczeniu merytorycznego nadzoru nad istotą sprawy przez sądy II instancji i spraw drobniejszych, którymi mogą zająć się samodzielnie sądy I instancji. Ponadto stwierdzono, że przyznanie kompetencji do rozpoznawania zażalenia innemu składowi sądu I instancji usprawni postępowanie

---

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.).

- 8 Z wyjątkiem sytuacji, gdy w sądzie I instancji nie jest możliwe utworzenie składu rozpoznającego zażalenie. Wówczas zażalenie podlega rozpoznaniu przez sąd II instancji (art. 394^{1a} § 3 k.p.c.) oraz gdy jednocześnie zażalenie złożono wobec orzeczeń wymienionych w art. 394 § 1 k.p.c. (podlegających zaskarżeniu do sądu II instancji) oraz wymienionych w art. 394^{1a} § 1 k.p.c. Wówczas zażalenie jest rozpoznawane przez sąd II instancji.
- 9 Zob. art. 16 k.p.c.
- 10 Zob. art. 394¹ k.p.c.
- 11 Druk sejmowy nr 3137 Sejmu VIII kadencji z dnia 8 stycznia 2019 r., projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, https://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/166CCC44490F3965C1258384003CD40A/%24File/3137.pdf?TSPD_101_R0=08a02c1a15ab20004c8b1af8dc04bc3c5cdb5d0323aff758f45d8613f270d7da32fcf7210cf9922908abab3acd14300073d3370b8d59202b8858fee246226e1559524c050d0002cf29a167c50d6e591d435bda17a03c8789fd5f344e277734eb (dostęp: 13 października 2022 r.); dalej: druk 3137.

rozpoznawcze oraz zmniejszy koszty obsługi pocztowej (przesyłania akt postępowania sądowi II instancji). Brak jest natomiast w uzasadnieniu podstawy do wysnucia wniosku, że powierzając sądom I instancji rozpoznawanie zażalenia na orzeczenia lub zarządzenia dotychczas procedowane przez sądy II instancji, ustawodawca zamierzał ingerować w kwestie kosztów procesu, w szczególności kosztów zastępstwa procesowego.

3. Wysokość stawek minimalnych lub opłat w postępowaniu zażaleniowym – wnioski *de lege lata*

Jak wskazano na wstępie artykułu, koszty zastępstwa procesowego są regulowane w przepisach pozakodeksowych. Istotne z punktu widzenia celu pracy są przepisy wykonawcze określające wysokość stawek minimalnych należnych radcom prawnym oraz adwokatom z wyboru¹² oraz opłat za czynności radców prawnych oraz adwokatów z urzędu¹³. Przepisy tych rozporządzeń obejmują także zasady ustalania należności pełnomocników w postępowaniu zażaleniowym. W obecnym stanie prawnym określono w przepisach wyżej wymienionych przepisów wykonawczych wysokość stawek minimalnych (tudzież opłat) za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym przed sądem okręgowym, sądem apelacyjnym oraz Sądem Najwyższym¹⁴.

Z powyższego można wysnuć wniosek, że przepisy nie określają stawki minimalnej lub opłaty za czynności pełnomocnika procesowego, jeżeli postępowanie zażaleniowe toczy się przed sądem rejonowym (przed innym składem sądu rejonowego jako sądu I instancji). Ustalenie to prowadzi do sformułowania pytania, czy w takiej sytuacji możliwe jest w ogóle ustalenie

---

12 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.).

13 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 68 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18 z późn. zm.).

14 Zob. § 10 rozporządzeń określających stawki minimalne pełnomocników z wyboru oraz § 16 rozporządzeń określających opłaty za czynności pełnomocników z urzędu.

wysokości kosztów zastępstwa procesowego za prowadzenie sprawy na podstawie zażalenia poziomego do innego składu sądu rejonowego¹⁵.

Argumentem przemawiającym za odpowiedzią, że za reprezentację w postępowaniu zażaleniowym przed innym składem sądu rejonowego jako sądu I instancji należne są koszty zastępstwa procesowego według stawek określonych w wyżej wymienionych rozporządzeniach, może być (potencjalnie) zawarty w każdym z tych rozporządzeń przepis, zgodnie z którym wysokość stawek minimalnych (albo opłat) w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę (albo opłatę) w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju¹⁶. Należy przy tym mieć na względzie, że w doktrynie przyjmuje się pewne wymogi co do zastosowania tej reguły. Otóż zdaniem A. Partyk oraz T. Partyka „rozstrzyganie wątpliwości co do odpowiedniego zastosowania danego przepisu powinno następować według dwóch reguł interpretacyjnych: ścisłego rozumienia regulacji o charakterze wyjątkowym oraz ustalania podobieństwa materialnego przedmiotów postępowań, przy uwzględnieniu jednak trybu postępowania sądowego”¹⁷. Godne podkreślenia jest, że przepisy pozwalające na odpowiednie zastosowanie stawek lub opłat w sprawach nieuregulowanych w rozporządzeniach były przedmiotem rozważań orzecznictwa, w tym także Sądu Najwyższego. Wynika z nich, że reguła ta znajduje zastosowanie przy zbliżonym charakterze rodzaju sprawy w sensie przedmiotu postępowania¹⁸. Tymczasem analizowana problematyka sprowadza się do ustalenia wysokości stawki minimalnej albo opłaty w danej sprawie w postępowaniu wywołanym środkiem zaskarżenia. Oznacza to, że rodzaj sprawy (przedmiot postępowania) pozostaje bez zmian, więc zastosowanie wspomnianego rozwiązania nie powinno mieć miejsca, skoro zmianie nie ulega „rodzaj sprawy”, a jedynie jej etap.

---

15 Pytanie to nie sprowadza się do refleksji, czy stronie powinny przysługiwać koszty zastępstwa procesowego, ale o ich wysokość. Nie sposób bowiem byłoby przyjąć, że brak określenia samej wysokości kosztów zastępstwa procesowego miałby stanowić ograniczenie ogólnej zasady odpowiedzialności finansowej za wynik sprawy w kontekście obowiązku zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (art. 98 k.p.c.).

16 Zob. § 20 rozporządzeń określających stawki minimalnej pełnomocników z wyboru oraz § 5 rozporządzeń określających opłaty za czynności pełnomocników z urzędu.

17 A. Partyk, T. Partyk, *Opłaty za czynności radców prawnych. Komentarz*, Lex/el. 2021.

18 Np.: post. SN z dnia 1 czerwca 2010 r., (II UZ 11/10, Legalis nr 317036); post. SN z dnia 2 sierpnia 2011 r., (II UZ 28/11, Legalis nr 457229); post. SN z dnia 18 października 2011 r., (III PZ 8/11, Legalis nr 2333918); post. SN z dnia 14 lutego 2012 r., (II PZ 48/11, Legalis nr 483359).

Niemniej jednak należy przyjąć, że skoro przed nowelizacją z 2019 r. określone orzeczenia oraz zarządzenia podlegały zaskarżeniu do sądu II instancji (sądu okręgowego albo apelacyjnego) i wówczas nie budziły wątpliwości już z samego brzmienia przepisów rozporządzeń, jakie należy zastosować stawki minimalne lub opłaty za reprezentację w postępowaniu zażaleniowym, to sam fakt powierzenia rozpoznania zażaleń innemu składowi sądu I instancji nie uzasadnia wniosku, że prawodawca zamierzał pozbawić strony zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie zażaleniowe. W szczególności takiego zamiaru nie sposób przypisać ustawodawcy przez pryzmat analizy druku 3137, który nie wskazywał na zamiar pozbawienia stron postępowania możliwości odzyskania kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie wywołane zażaleniem poziomem przed sądem rejonowym.

Należy stwierdzić, że wobec braku odrębnej regulacji wysokości kosztów zastępstwa procesowego (stawki minimalnej albo opłaty) w postępowaniu zażaleniowym przed sądem rejonowym konieczne jest zastosowanie wnioskowania z analogii (konkretnie *analogia legis*). Nie powinno budzić kontrowersji, że na gruncie cywilnego prawa procesowego stosowanie wnioskowania z analogii jest dopuszczalne¹⁹. W świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego zastosowanie analogii nie jest wykluczone²⁰. Zdaniem Trybunału *analogia legis* nie może być stosowana jedynie w tych gałęziach prawa, które na gruncie konstytucyjnym wymagają szczególnej określoności – takich jak prawo karne czy podatkowe²¹. Konsekwencją zastosowania wnioskowania *per analogiam* powinno być zatem zastosowanie przepisów wykonawczych dotyczących stawek minimalnych oraz opłat należnych radcom prawnym oraz adwokatom określających wysokość stawek i opłat w postępowaniu zażaleniowym przed sądem okręgowym. Za takim rozwiązaniem przemawia przede wszystkim argument historyczny. Jak wyjaśniono wcześniej, przed wprowadzeniem instytucji zażalenia poziomego przed sądem rejonowym jako sądem I instancji zażalenia od takich samych orzeczeń i zarządzeń były rozpoznawane przez sąd okręgowy, więc w ten sposób zachowana zostanie wysokość kosztów zastępstwa procesowego należnych stronie procesu. Ponadto zażalenie poziome oraz zażalenie do sądu

---

19 Zob. E. Kabza, *Problem stosowania analogii w prawie cywilnym*, „Forum Prawnicze” 2010, nr 1, s. 52.

20 Tak TK w orz. z dnia 8 listopada 1994 r., (P 1/94, Legalis nr 10227).

21 Tak TK w wyr. z dnia 18 kwietnia 2018 r., (K 52/16, Legalis nr 1752803).

II instancji nie odznaczają się odrębnościami, z wyjątkiem organu rozpoznającego ten środek zaskarżenia²². Dlatego, zważywszy na istotne podobieństwo, zastosowanie *per analogiam* przepisów dotyczących stawek minimalnych oraz opłat za reprezentację przez radców prawnych i adwokatów, jest uzasadnione²³.

4. Postulaty *de lege ferenda*

Zaprezentowane we wcześniejszych częściach artykułu rozważania dają podstawę do sformułowania postulatu, aby zostały wprowadzone zmiany rozporządzeń określających stawki minimalne oraz opłaty adwokatów i radców prawnych, zarówno z wyboru, jak i z urzędu. O ile możliwe jest, co wyjaśniono w poprzedniej części artykułu, uzupełnienie obecnie występującej luki poprzez skorzystanie z *analogii legis*, o tyle rekomendować należy usunięcie występującej luki poprzez zabiegi legislacyjne sprowadzające się do zmiany obecnie obowiązujących przepisów w taki sposób, by jednoznacznie rozstrzygały o wysokości kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym przed sądem rejonowym.

Dla uregulowania określającego stawki minimalne w postępowaniu zażaleniowym przed innym składem sądu rejonowego jako sądu I instancji proponuje się zmianę brzmienia § 10 ust. 2 pkt 1 oraz odpowiednio § 16 ust. 2 pkt 1 rozporządzeń, aby stawki minimalne lub opłaty wynosiły w postępowaniu przed sądem rejonowym tyle, ile w przypadku postępowania zażaleniowego przed sądem okręgowym (25% stawki minimalnej lub opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam pełnomocnik – 50% stawki minimalnej).

W wyniku postulowanych zmian przepisy te powinny otrzymać następujące brzmienie:

- 1) § 10 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych powi-

---

22 Brak zróżnicowania wymogów formalnych czy fiskalnych.

23 Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy, „analogia z ustawy jest na obszarze szeroko rozumianego prawa cywilnego powszechnie dopuszczana. Według szeroko akceptowanego poglądu, *per analogiam* może być zastosowany przepis normujący sytuację najbliższą, podobną do przypadku rozstrzyganego ze względu na istotne cechy” – SN w uchw. z dnia 14 lipca 2016 r., (III UZP 9/16, Legalis nr 1482432).

nien otrzymać brzmienie: „przed sądem rejonowym lub przed sądem okręgowym – 25% stawki minimalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam radca prawny – 50% stawki minimalnej, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł”;

- 2) § 10 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie powinien otrzymać brzmienie: „przed sądem rejonowym lub przed sądem okręgowym – 25% stawki minimalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat – 50% stawki minimalnej, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł”;
- 3) § 16 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu powinien otrzymać brzmienie: „przed sądem rejonowym lub sądem okręgowym – 25% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny – 50% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł”;
- 4) § 16 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu powinien otrzymać brzmienie: „przed sądem rejonowym lub sądem okręgowym – 25% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 50% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł”²⁴.

5. Podsumowanie

Na podstawie przepisów ustawy zmieniającej ograniczono katalog orzeczeń i zarządzeń sądu I instancji, na które przysługuje zażalenie do sądu II instancji, wprowadzając równoległe instytucję zażalenia poziomego. Konsekwencją

---

24 Na marginesie warto zaznaczyć, że powyższe propozycje nie ingerują w minimalną kwotę wskazaną w przepisach. Dostrzegalne jest, że minimalna wysokość opłat za czynności adwokatów lub radców prawnych wynosi 60 zł, a stawek minimalnych – 120 zł. Tymczasem, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, zwrócono słusznie uwagę, że dyferencjacja wysokości stawek minimalnych należnych za reprezentację przez pełnomocników z wyboru oraz opłat za czynności pełnomocników z urzędu jest nieuzasadniona i niekonstytucyjna – tak TK w wyr. z dnia 23 kwietnia 2020 r., (SK 66/19, Legalis nr 2328465).

tej zmiany jest w szczególności to, iż obecnie rozpoznanie zażalenia może znajdować się w kompetencji sądu rejonowego. Obowiązujące aktualnie przepisy *expressis verbis* nie przewidują wysokości stawki wynagrodzenia adwokatów oraz radców prawnych ani opłat za podjęte przez nich czynności jako pełnomocników z urzędu, jakie należałoby przyznać za reprezentację strony w postępowaniu zażaleniowym przed sądem rejonowym. Uzupelnieniu tej luki nie może służyć regulacja pozwalająca na zastosowanie stawki lub opłaty przewidzianej dla sprawy o najbardziej zbliżonym charakterze, ponieważ znajduje ona zastosowanie w przypadku podobieństwa przedmiotu postępowania, a nie dotyczy kwestii etapów proceduralnych. Za dopuszczalne można uznać jednak zastosowanie w drodze *analogii legis* przepisów określających stawki oraz opłaty za zastępstwo procesowe w postępowaniu zażaleniowym przed sądem okręgowym. Niemniej jednak pożądane jest podjęcie przez prawodawcę kroków, aby zidentyfikowaną lukę usunąć w postulowany w artykule sposób.

Rafał R. Wasilewski

Bibliografia

Literatura

DROZDOWICZ K., *Zażalenie do innego składu sądu I instancji w postępowaniu rozpoznawczym*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego” 2020, z. 111.

KABZA E., *Problem stosowania analogii w prawie cywilnym*, „Forum Prawnicze” 2010, nr 1.

PARTYK A., PARTYK T., *Opłaty za czynności radców prawnych. Komentarz*, Lex/el. 2021.

Orzecznictwo

Post. SN z dnia 1 czerwca 2010 r., (II UZ 11/10, Legalis nr 317036).

Post. SN z dnia 2 sierpnia 2011 r., (II UZ 28/11, Legalis nr 457229).

Post. SN z dnia 18 października 2011 r., (III PZ 8/11, Legalis nr 2333918).

Post. SN z dnia 14 lutego 2012 r., (II PZ 48/11, Legalis nr 483359).

Orz. TK z dnia 8 listopada 1994 r., (P 1/94, Legalis nr 10227).

Uchw. SN z dnia 14 lipca 2016 r., (III UZP 9/16, Legalis nr 1482432).

Wyr. TK z dnia 18 kwietnia 2018 r., (K 52/16, Legalis nr 1752803).

Wyr. TK z dnia 23 kwietnia 2020 r., (SK 66/19, Legalis nr 2328465).

Akty prawne i projekty

Druk sejmowy nr 3137 Sejmu VIII kadencji z dnia 8 stycznia 2019 r., projekt ustawy – o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, https://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/166CCC44490F3965C1258384003C-D40A/%24File/3137.pdf?TSPD_101_R0=08a02c1a15ab20004c8b1af8d-c04bc3c5cdb5d0323aff758f45d8613f270d7da32fcf7210cf9922908abab3acd-14300073d3370b8d59202b8858fee246226e1559524c050d0002cf29a167c50d6e-591d435bda17a03c8789fd5f344e277734eb (dostęp: 13 października 2022 r.).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 68 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1469).

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.).

SUMMARY

Horizontal complaint before a district court as a court of first instance – conclusions *de lege lata* and postulates *de lege ferenda* on the costs of legal representation

---

As of 7 November 2019, the provisions on horizontal complaints (complaints against a decision or order of a court of first instance to another panel of that court) apply in civil proceedings. These complaints may be heard by district courts. The provisions determining the minimum rates of remuneration and fees for the activities of advocates and legal advisers do not provide for the amount of such rates or fees for legal representation in complaint proceedings before the district court. This gap cannot be filled by a regulation allowing the application of the rate or fee foreseen for the case of the most similar nature. While it is permissible to apply by way of legislative analogy the provisions setting out the rates and fees for legal representation in complaint proceedings before the district court, a legislative amendment is desirable.

Rafał R. Wasilewski, PhD in law, legal advisor, founder of the law firm Kancelaria Radcy Prawnego Dr. Rafał R. Wasilewski. Deals with public and private economic law (including competition law, consumer law and public procurement law), as well as procedural law. Author of publications in the field of economic and procedural law. Member of scientific associations, the Competition Law Association, ASCOLA, ADJURIS and the International Association of Consumer Law; ORCID: 0000-0003-1004-8975.